Region Örebro län

Dokumentrubrik	Dokumentnr Revision
Färdtjänst i Örebro län	912285 R4

Förvaltning	Ägare	Reviderat datum
Regional utveckling	Ella Cedergren Truman	2026-09-11

Verksamhet	Slutgranskare	
Kollektivtrafik	Angela Gravheden	2026-02-01

Diarienr	Dokumentkategori	Fastställare	Giltigt datum fr o m
	Reglemente	Johan Ljung	2026-09-14

Regler för färdtjänst i Örebro län 2026

Innehåll

1 Inledning 4
1.1 Riksfärdtjänst 4
1.2 Sjukresa 4

2 Färdtjänst 4
2.1 Vem har rätt till färdtjänst 5
2.1.1 Barn 5
2.1.2 Äldres rätt till färdtjänst 5
2.2 Ansökan 5
2.3 Beslut 6
2.4 Särskilda föreskrifter och villkor 6
2.4.1 Begränsat antal resor 7
2.4.2 Väsentliga resor 7
2.5 Generell hjälp 7
2.6 Bärhjälp 8
2.6.1 Trappklättrare 8
2.6.2 Bår 8
2.6.3 Bärstol 8
2.7 Att resa med färdtjänst 8
2.7.1 Bevis på färdtjänst/beställning 8
2.7.2 Barn 9
2.7.3 Omfattning 9
2.7.4 Uppehåll vid resa 9
2.7.5 Bagage 9
2.7.6 Hjälpmedel 9
2.8 Avgift för färdtjänst och betalning av resa 9
2.9 Att boka en resa 10
2.9.1 Bokning 10
2.9.2 Avbokning 10
2.10 Tid för hämtning 10
2.11 Restid/Tid när resan kan ske 11
2.12 Medresenär 11
2.13 Egna barn 11
2.14 Ledsagare 11
2.15 Tvingande ledsagare 12
2.16 Barnsäkerhetsutrustning 12
2.17 Att resa i rullstol 12
2.18 Liggande transport 13
2.19 Djur 13
2.19.1 Assistanshund 13
2.19.2 Sällskapsdjur 13

3 Resor till/från arbete, studier och förtroendeuppdrag 13
3.1 Vem kan få tillstånd till periodkort 14
3.2 Ansökan 14
3.3 Reserelation 14
3.4 Taxa/avgift för periodkort 14
3.5 Resor i allmän kollektivtrafik 14
3.6 Återkallelse av tillstånd 14

4 Kommunresa 14

5 Resor i annan kommun utanför länet 15

6 Ändrade förutsättningar 15
6.1 Behov av färdtjänst har upphört/adressändring /flytt från länet 15
6.2 Uppföljning av tillstånd 15

7 Allmänna ordningsföreskrifter 16

8 Återkallelse av färdtjänsttillstånd 16
8.1 Tvingande ledsagare 17

9 Överklagande av färdtjänstbeslut 17
9.1 Verkställighet av dom 17

10 Oförutsedda händelser 17

1 Inledning

Färdtjänst är en del av trafikformen Serviceresor som är en del av kollektivtrafiksystemet inom Region Örebro län. I Serviceresor ingår även riksfärdtjänst, sjukresor, närtrafik och skolskjuts med skolbil.

Färdtjänst regleras genom lagen om färdtjänst (1997:736). Lagen reglerar de grundkrav som måste vara uppfyllda för att färdtjänst ska kunna beviljas. Det kan kompletteras med lokalt regelverk. Det lokala regelverket och individuella föreskrifter får inte inskränka en persons rättigheter i förhållande till lagen, men kan vara mer generös än vad lagen kräver och ha bestämmelser i frågor som inte regleras i färdtjänstlagen.

Detta regelverk för färdtjänst gäller för personer som är folkbokförda i Region Örebro län. Till grund för regelverket ligger politiska mål, berörd lagstiftning och rättslig praxis som tillkommit vid prövning i domstol. Reglerna för färdtjänst ska ses över årligen.

Region Örebro län ansvarar för att utreda och besluta om tillstånd till färdtjänst för länets 12 kommuner. Utredning och beslut gällande färdtjänst är delegerad till tjänstemän på Region Örebro län. Handläggningen sker enligt bestämmelserna i Förvaltningslagen (2017:900). Vid barns ansökningar görs prövningen med beaktande av barnkonventionen (2018:1197). De generella föreskrifterna och villkoren kan vid överklagande endast bli föremål för laglighetsprövning enligt Kommunallagen (2017:725), medan individuella föreskrifter och villkor kan överklagas enligt Förvaltningslagen.

1.1 Riksfärdtjänst

För resor utanför Region Örebro läns färdtjänstområde kan riksfärdtjänst sökas. Bestämmelser om riksfärdtjänst skiljer sig från färdtjänst och regleras i Riksfärdtjänstlagen och i separat lokalt regelverk.

1.2 Sjukresa

Sjukresor ersätts av Region Örebro län och är resor till/från läkarvård, sjukvårdande behandling, sjukhusvård eller tandvård. Färdtjänst får inte anlitas för dessa resor. Den som beviljats färdtjänst behöver dock inte ha särskilt intyg från läkare/vårdgivare för att få åka sjukresa med serviceresefordon, då man får ett sjukresetillstånd på sitt färdtjänsttillstånd.

2 Färdtjänst

Färdtjänst är en form av kollektivtrafik anpassad efter de funktionsnedsattas behov. Som i den övriga kollektivtrafiken reser man tillsammans med andra. Det innebär att den som reser med färdtjänst får acceptera avvikelser avseende resväg och restider. Färdtjänst innebär ingen rätt till ”egen bil” eller till resa vid exakt begärd tid.

En färdtjänstresa sker med Serviceresefordon, vilket är personbil eller specialfordon (serviceresebuss där plats även finns för rullstol och liggande transport).

Region Örebro län strävar efter att, så långt som möjligt, successivt anpassa den allmänna kollektivtrafiken efter de funktionsnedsattas behov. Mot bakgrund av denna anpassning kan färdtjänstresan även ske med andra transportmedel till exempel buss i linjetrafik. En kombination av olika färdmedel kan också vara aktuell. Avgörande vid val av färdmedel är den enskildes förutsättningar att resa med hänsyn till dennes funktionsnedsättningar.

Att färdtjänst har beviljats utgör inget hinder mot att använda annat allmänt kommunikationsmedel om detta bedöms möjligt.

Färdtjänst är till för enskilda personers privatresor. En förutsättning för samtliga färdtjänstresor är att tillståndshavaren följer med på resan. Färdtjänsttillstånd omfattar inte resor som av någon annan anledning bekostas av det allmänna. Det innebär att till exempel resor till/från grundskola, anpassad skola, eller resor till/från sjukvården inte omfattas av färdtjänst. Skolan ska bekosta de resor som anordnas inom skolans verksamhet. Resor i tjänsten omfattas inte heller av färdtjänst. Gruppresor inom exempelvis boenden för funktionsnedsatta eller äldre personer ska bekostas av kommunen.

2.1 Vem har rätt till färdtjänst

För att beviljas tillstånd till färdtjänst ska den sökande

- vara folkbokförd i någon av de 12 kommunerna i Örebro län.
- ha en funktionsnedsättning (fysisk och/eller psykisk) som medför väsentliga svårigheter att förflytta sig på egen hand och/eller att resa med allmänna kommunikationsmedel.
- funktionsnedsättningen ska inte vara tillfällig, utan måste beräknas bestå under minst tre månader.
- om personen är under 18 år prövas dennes rätt till färdtjänst i förhållande till barn utan funktionsnedsättning i motsvarande ålder.

Tillstånd för färdtjänst kan inte ges till en person som är på tillfälligt besök i länet eller person som inte fått uppehållstillstånd. För den som vistas permanent i länet, men är folkbokförd i en kommun utanför länet ska ansökan om färdtjänst ske i den kommun där personen är folkbokförd.

Vid prövning av tillstånd till färdtjänst beaktas den enskildes funktionsnedsättning, men också den anpassning som sker med allt bättre tillgänglighet i kollektivtrafik och den yttre miljön. Färdtjänst är en trafiklagstiftning och färdtjänst får inte beviljas på grund av sociala eller geografiska skäl. Till exempel brist på, eller avsaknad av, allmänna kommunikationer eller körkort kan inte beaktas vid prövningen.

2.1.1 Barn

Ett barn med funktionsnedsättning har rätt till färdtjänst om ett barn utan funktionsnedsättning i motsvarande ålder och situation på egen hand kan förflytta sig eller resa med allmänna kommunikationsmedel. I 6 kap. föräldrabalken (1949:381) finns bestämmelser om föräldraansvar, vilka ska beaktas. Ett yngre barn reser normalt inte med allmänna kommunikationer eller förflyttar sig inte ensam, utan följs av förälder eller annan vuxen och bör därmed i många fall klara att resa med kollektivtrafik.

2.1.2 Äldres rätt till färdtjänst

En individuell prövning ska alltid göras av alla ansökningar, hög ålder är i sig inte ett kriterium för att beviljas färdtjänst. Vid bedömning av äldres rätt till färdtjänst bör enligt rättsfall beaktas att en funktionsnedsättning hos någon med hög ålder ofta kan medföra större svårigheter än hos en yngre person, till följd av andra hälsoproblem och allmän svaghet. Risker som är förenade med fallolyckor av olika slag och den befogade oro för att ramla som många äldre känner ska ingå i bedömningen.

2.2 Ansökan

Ansökan behöver göras för färdtjänst och för särskilda villkor i färdtjänst. Ansökan lämnas till Region Örebro län. Utredare på regionen bedömer den sökandes rätt till färdtjänst och särskilda villkor i färdtjänsten. Ansökan bör vara skriftlig och ifylld på ett för ändamålet särskilt framtaget digitalt formulär eller särskild blankett. Ansökan ska vara undertecknad av sökande eller behörig företrädare för den sökande. Ansökan kan skickas in digitalt via 1177.se eller per post. För personer under 18 år

ska ansökan göras av vårdnadshavare/förmyndare. Vid gemensam vårdnad ska båda vårdnadshavarna signera ansökan. Då en annan person företräder den enskilde i en utredning ska fullmakt skickas in eller kopia av förordnande som god man eller förvaltare.

Alla ansökningar prövas individuellt. Vid utredningen kan kompletterande uppgifter behöva inhämtas för att kunna bedöma den sökandes rätt till sökt tillstånd. Färdtjänstutredare kan begära att behovet av färdtjänst eller särskilda villkor vid färdtjänstresa styrks av ytterligare underlag. Den som söker kan då behöva komplettera ansökan med exempelvis ett medicinskt utlåtande. Den som söker (eller ombud för denne) kan även behöva medverka i utredande samtal.

Tillståndshavaren ansvarar själv för att bevaka när tillståndet går ut och för att skicka in en ny ansökan i samband med tillståndsperiodens slut. Då utredningstid kan föreligga bör ansökan skickas in i god tid innan tillståndet upphör. Varje ansökan innebär en ny förutsättningslös prövning av rätten till färdtjänst, särskilda villkor eller månadskort. Tidigare tillstånd innebär därmed inte automatiskt rätt till en ny tillståndsperiod. Det är aktuell situation som är grunden för beslutet. Exempelvis kan den enskildes funktionsnedsättning ha ändrats, den enskilde kan ha fått andra hjälpmedel som förbättrar förflyttningsförmågan, tillgängligheten i kollektivtrafiken kan ha förbättrats och ny praxis från domstolar kan ha tillkommit vilket medför att det kan bli en annan bedömning än vid tidigare prövning.

Ett färdtjänsttillstånd kan tillfälligt förlängas, i avvaktan på ny ansökan, i det fall personen tidigare haft tillstånd till färdtjänst och tillståndet inte upphört för mer än tre månader sedan.

2.3 Beslut

Meddelande om beslut på ansökan om färdtjänsttillstånd lämnas skriftligt, via post eller digitalt via 1177.se. Av beslutet framgår giltighetstid och de eventuella föreskrifter och villkor som gäller.

Färdtjänsttillstånd beviljas normalt för en begränsad tid, men kan efter individuell prövning även gälla tills vidare. Detta gäller främst äldre personer med varaktig funktionsnedsättning.

Antalet resor inom färdtjänsten är normalt obegränsade. Undantag gäller beslut som fattas om särskilda föreskrifter med villkor för tillstånd till färdtjänsten.

Avslag på ansökan om färdtjänst kan överklagas på sätt som anges i beslutet.

2.4 Särskilda föreskrifter och villkor

Färdtjänsttillståndet kan i skälig omfattning förenas med föreskrifter enlig 9 § lagen om färdtjänst (1997:736) om:

- Vilket färdsätt som får användas
- Inom vilket område resor får göras
- Hur många resor tillståndet omfattar

Om det finns särskilda skäl får tillståndet även i övrigt förenas med villkor.

De olika former av särskilda villkor som finns inom Region Örebro län är:

- Tillstånd till ledsagare
- Undantag från viss fordonstyp
- Särskild placering i fordon, exempelvis framsätesplacering
- Direktresa
- Undantag från samplanerade resor, så kallad ensamåkning

För att förena färdtjänsttillståndet med särskilt villkor måste tillståndshavaren göra en ansökan.

Tillstånd om särskilda villkor kan beviljas då det föreligger sådana svårigheter för tillståndshavaren att denne utan det särskilda villkoret är direkt förhindrad att genomföra färdtjänstresor.

Det finns inte möjlighet att beviljas särskilda villkor för annat än de ovan listade anledningarna. Exempelvis är val av särskild förare, särskilt taxibolag, särskild resväg eller att bli hämtad inne i bostaden önskemål som inte anses påverka genomförandet av färdtjänstresa och är inget som man kan beviljas särskilda villkor för.

2.4.1 Begränsat antal resor

Antalet resor i färdtjänsten i Örebro län är normalt obegränsade. Färdtjänsttillståndet kan förenas med individuella villkor om exempelvis en viss period eller en begränsning i antal resor. Normalt begränsas resorna till 100 resor per år i de fall att tillståndshavaren klarar vissa resor med allmänna kommunikationer.

2.4.2 Väsentliga resor

Vissa resor får enligt färdtjänstlagen inte begränsas till antal, om det inte föreligger synnerliga skäl. Detta är så kallade väsentliga resor. Resor som får anses väsentliga är resor som krävs eller är en förutsättning för den dagliga livsföringen till exempel resor till arbete, skola, vissa andra studier till exempel universitetsstudier eller yrkesutbildningar, förskola, dagverksamhet enligt Socialtjänstlagen eller LSS.

2.5 Generell hjälp

Den hjälp som ingår i alla färdtjänstresor innebär att föraren

- Hämtar/lämnar tillståndshavaren vid port i markplan.
- Hjälper tillståndshavaren att ta sig in i och ut ur fordonet.
- Hjälper tillståndshavare med säkerhetsbälte.
- Hjälper till med fastsättning och lastsäkring av rullstol.
- Hjälper tillståndshavaren med förflyttningshjälpmedel och bagage in i fordonet och till port i markplan.

Om föraren inte kan köra in till port med hänsyn till infrastruktur eller trafiksäkerhet ska föraren ledsaga färdtjänstresenär vid hämtning/lämning. Tillståndshavaren behöver därför kunna förflytta sig från yttre port till fordonet. Föraren är behjälplig att hämta från yttre port och ledsaga till fordonet. Det är alltid föraren som avgör vad som ur trafiksäkerhetssynpunkt är lämplig plats att parkera fordonet. Det kan innebära en viss förflyttningssträcka för resenären. Resenären är ansvarig för att ha med det hjälpmedel som krävs för att kunna förflytta sig på denna sträcka. Anskaffning av rullstol kan vara ett alternativ för färdtjänstresenären.

Vid boende i småhus åligger det tillståndshavaren att vid behov anpassa ytterområdet i anslutning till bostaden så att föraren kan komma fram till yttre port.

Det finns inte möjlighet att få utökad service av föraren. Den som reser med färdtjänst kan inte räkna med mer hjälp under resan av en förare i anropsstyrd trafik än av en förare inom den allmänna kollektivtrafiken.

Hjälpen är begränsad till tillståndshavaren. Medresenär och ledsagare får inte begära service av föraren.

2.6 Bärhjälp

Utöver den generella hjälp som fås av föraren kan även bärhjälp med trappklättrare, bärstol eller bår erbjudas. Bärhjälp av den färdtjänstberättigade sker enbart i samband med att en färdtjänstresa utförs.

Tillstånd för bärhjälp kräver särskild prövning. Kontakt bör tas med Färdtjänstenheten minst 1 vecka innan bärhjälpen behövs första gången och behöver bokas senast dagen innan önskad resa. Bärhjälp kan aldrig garanteras, ytterst är det föraren som vid varje enskilt tillfälle avgör om bärhjälp kan utföras på ett för resenären och föraren säkert sätt. Om bärhjälpen inte kan utföras upphör möjligheten till bärhjälp.

Bärhjälp kan under en begränsad tid beviljas på folkbokföringsadressen. Tiden är normalt begränsad till 6 månader. Under denna tid förväntas tillståndshavaren anpassa sin bostad så att bärhjälp inte krävs eller byta bostad. Endast vid särskilda skäl kan bärhjälp beviljas under ytterligare 6 månader, så som att bostadsanpassning/byte av bostad är nära förestående.

Bärhjälp kan även beviljas på besöksadress om det finns synnerliga skäl såsom resa till närstående eller till gudstjänstlokal. Med närstående avses inte bara maka/e, barn, föräldrar och syskon utan även annan som står i nära relation till den färdtjänstberättigade. Bärhjälp vid besöksadress är begränsad till 8 enkelresor per kalendermånad. Vid bärhjälp på besöksadress tas en separat avgift ut per enkelresa.

2.6.1 Trappklättrare

Tillståndshavaren ansvarar för att egen rullstol är funktionsduglig och lämplig för trappklättring. Totalvikt av rullstol och tillståndshavare vid trappklättring får vara maximalt 130 kg. Trappklättring utförs i yttertrappor i småhus och i flerbostadshus och i trapphus i flerbostadshus. Trappklättring utförs inte i trätrappor eller äldre betongtrappor och inte inne i bostad. Det kan variera utifrån årstid om trappklättring kan utföras.

2.6.2 Bår

Bår används vid de tillfällen då resa/transport med trappklättrare inte går att utföra. Bårtransport innebär att tillståndshavaren transporteras på bår under hela resan. Föraren är den som avgör om bårtransport är säker att utföra. I samband med resa som bokats som liggande transport kan båren bäras av en till fyra förare. Bärhjälp utförs inte inne i bostad. Förare av serviceresefordon lyfter inte tillståndshavare av eller på båren, utan tillståndshavaren behöver klara detta självständigt eller med stöd av annan person än föraren. Den totala vikten på bår och tillståndshavare får vara maximalt 200 kg.

2.6.3 Bärstol

Bärstol används vid de tillfällen då resa/transport med trappklättrare eller bår inte går att utföra, exempelvis på grund av spiraltrappa. Det är föraren av serviceresefordonet som avgör vad som går att utföra. Förare av serviceresefordon lyfter inte tillståndshavare av eller på bärstolen, utan tillståndshavaren behöver klara detta självständigt eller med stöd av annan person än föraren. Den totala vikten på bärstol och tillståndshavare får vara maximalt 140 kg.

2.7 Att resa med färdtjänst

2.7.1 Bevis på färdtjänst/beställning

Den som beviljats färdtjänst finns registrerad hos Beställningscentralen. Beställning av färdtjänst får bara göras via de beställningstjänster som Region Örebro län erbjuder, i dagsläget via Länstrafikens app Serviceresan (för de tjänster som nu finns utvecklade) eller via kontakt med Beställningscentralen. Beställs resan på annat sätt blir den enskilde själv betalningsansvarig.

Färdtjänsttillstånd ska inte uppvisas för föraren av färdtjänstfordonet, men godkänd legitimation ska kunna uppvisas om så begärs.

2.7.2 Barn

Barn under 7 år får inte åka själv i servicetesefordon, utan måste följas av en vuxen ledsagare. Undantaget detta är när barnet vid nyttjande av färdtjänsttillståndet reser mellan hem, skola och fritids.

2.7.3 Omfattning

Färdtjänstområdet omfattar hela Örebro län och 30 km resväg utanför länsgränsen. Resan ska börja eller sluta inom länet. En resa görs mellan två bestämda adresser. Man får inte stiga på eller av på en annan adress än den som är beställd.

En anpassning av färdtjänsten tillämpas för boende på öar utan broförbindelse.

2.7.4 Uppehåll vid resa

Färdtjänst kan inte bokas med uppehåll. Önskas uppehåll får man boka två resor.

2.7.5 Bagage

Högst 2 väskor/kollin per resenär (maxmått 80x50x35 cm, maxvikt 15 kg per kolli) samt ett litet handbagage (handväska/liten ryggsäck) eller motsvarande får tas med. Handbagaget ska inte orsaka besvär för annan resenär vid samplanerad resa. Föraren har rätt att neka resa om resenären har med sig för mycket bagage.

Barnvagn och el-sparkcykel/hopfällbar cykel kan tas med som bagage/kolli. El-sparkcykel/ hopfällbar cykel får som mest vara 120 cm i hopfällt läge.

2.7.6 Hjälpmedel

Utöver bagage får tillståndshavaren ta med sig 2 personligt förskrivna hjälpmedel, under förutsättning att det går att medföra trafiksäkert. Medresenär får ta med ett personligt förflyttningshjälpmedel. En ledsagare får i normalfallet inte ta med något hjälpmedel. Vid behov kan undantag medges, detta efter kontakt med färdtjänstutredare. Färdtjänstfordonet anpassas dock endast efter den färdtjänstberättigades behov.

Tillståndshavaren ansvarar för att hjälpmedlet är helt och fungerande. Det åligger tillståndshavaren att anpassa hjälpmedlet på sådant sätt att 1 förare kan köra resenären i en manuell rullstol på ett fungerande sätt. Det är föraren som avgör vad som är fungerande sätt. Det kan innebära att hjälpmedlet behöver kompletteras med exempelvis motor eller extra bromsar eller liknande. Kan föraren inte köra på/av resenären kan resan nekas. Eldrivna hjälpmedel körs av resenären själv.

Man kan inte få dispens från bälteskrav när man reser med Serviceresor. Bältesförlängare finns i Serviceresors specialfordon.

2.8 Avgift för färdtjänst och betalning av resa

För varje färdtjänstresa betalas en egenavgift per enkelresa utifrån fastställd taxa för färdtjänst. Avgiften är beroende av resans längd och är fastställd av Kollektivtrafiknämnden i Region Örebro län. Avgifter i färdtjänst ska enligt färdtjänstlagen vara skäliga och de får inte överstiga den kostnad som tillståndgivaren har för att tillhandahålla tjänsten.

Barn, fram till och med det datum då de fyller 20 år, betalar särskild barn- och ungdomstaxa, vilket är halva avgiften enligt färdtjänsttaxa. Egna barn till den färdtjänstberättigade reser gratis som

medresenärer till och med det datum då de fyller 7 år. Därefter betalar de halv avgift fram till det datum de fyller 20 år.

Resans egenavgift faktureras normalt i efterhand, men kan även betalas i färdtjänstfordonet med kort eller kontanter enligt gällande avtal. För framtiden kan detta komma att förändras.

Faktura för färdtjänstresa skickas från Region Örebro län. Egenavgift för medresenär faktureras tillståndshavaren.

Sker inte betalning enligt faktura kan tillståndshavaren stängas av från tjänsten faktura, vilket innebär att alla resor måste betalas innan resan påbörjas.

2.9 Att boka en resa

2.9.1 Bokning

Färdtjänstresa beställs via Länstrafikens app Serviceresan (för de tjänster som nu finns utvecklade) eller via kontakt med Beställningscentralen. Om beställning sker på annat sätt blir den enskilde själv betalningsansvarig för resan.

Färdtjänstresor ska om möjligt beställas 2 timmar, dock minst 1 timme, före önskad avresetid. Specialfordon bör beställas dagen innan mellan klockan 08 och 16.

Resan kan bokas tidigast 14 dagar innan önskad avresedag. Vid storhelger ska resan bokas tidigare. Aktuell information finns på Länstrafikens hemsida inför respektive storhelg.

Vid beställning av resa ska Beställningscentralen informeras om personnummer/kundnummer, namn, adress och resmål. Därutöver ska även information lämnas om förflyttningshjälpmedel som ska tas med, eventuell bärhjälp, om ledsagare eller medresenär ska följa med och om ledar-/assistanshund eller sällskapsdjur ska tas med. Även andra uppgifter som påverkar resorna och samordningen bör lämnas vid beställningen.

På samma sätt som man inom allmän kollektivtrafik reser tillsammans med andra så är samåkning utgångspunkten även vid färdtjänstresor. Färdtjänstresor samordnas med övriga serviceresor. Önskad avresetid kan, för att underlätta samordningen, komma att ändras av Beställningscentralen. Ändringen i förhållande till önskad tid för resan kan vara större ju längre resa som är aktuell. Den som har en viktig tid att passa ska uppge detta vid beställningen och förbeställa resan i god tid för att underlätta möjligheterna för Beställningscentralen att planera resan på ett säkert sätt.

Finns behov av särskilda villkor krävs speciellt tillstånd som man behöver ansöka särskilt om.

2.9.2 Avbokning

I de fall beställd resa inte behöver utnyttjas, ska avbeställning göras snarast möjligt, dock senast 60 minuter innan tid för hämtning. Detta gäller även schemalagd färdtjänst till exempel resor till/från arbete, studier och förtroendeuppdrag. Den som inte avbeställt sin resa minst 60 minuter före planerad avfärd blir ersättningsskyldig för resan enligt beslutad avgift.

2.10 Tid för hämtning

Tid för hämtning meddelas vid beställning. Tillståndshavaren och eventuell ledsagare och/eller medresenär ska vara beredda att resa och befinna sig på den plats till vilket fordonet beställts, oftast yttre port, vid den tid som angetts av Beställningscentralen. Beroende på trafiksituation och tillgång till fordon kan fordonet komma upp till 10 minuter efter den planerade tiden i tätort och upp till 15 minuter efter den planerade tiden utanför tätort.

Vid resenärs frånvaro annulleras resan och en avgift tas ut. Efter kontakt med Beställningscentralen eftersöker föraren resenären i 5 minuter innan resan annulleras.

2.11 Restid/Tid när resan kan ske

Resa med färdtjänst kan påbörjas mellan 05.30-24.00, förutom natt mot lördag och söndag då resa kan påbörjas fram till 02.00. Detta utifrån de tider som den allmänna kollektivtrafiken körs. Vid storhelger kan andra tider gälla.

Färdtjänst innebär ingen rätt till ”egen bil” eller till resa vid exakt begärd tid. I uppdraget ligger att färdtjänsten ska samordnas, vilket innebär att resan utförs genom samåkning med andra resenärer och innebär avvikelser avseende resväg och restid.

2.12 Medresenär

Tillståndshavaren har rätt att ta med en person, en så kallad medresenär. Det är en person som följer med som sällskap på resan. Medresenären måste gå på och av på samma plats som tillståndshavaren. Medresenären betalar samma avgift som tillståndshavaren, avgiften faktureras tillståndshavaren. Beställningscentralen ska informeras om eventuell medresenär vid beställningen av resan. Medresenären har inte rätt att ta med egna barn. Medresenären får ta med sig ett personligt förflyttningshjälpmedel samt bagage (se avsnitt bagage) men får inte begära service av föraren. Servicefordonet anpassas enbart utifrån tillståndshavarens behov, vilket innebär att ett annat fordon aldrig rekvireras än det som tillståndshavaren själv behöver färdas i. En medresenär har inte heller rätt att kräva en viss placering i fordonet. Medresenär får inte ta med sig sällskapsdjur.

Ett färdtjänstberättigat barn får inte ta med ett annat barn som medresenär utan att en ledsagare finns med på resan.

2.13 Egna barn

Tillståndshavaren har rätt att ta med egna barn (upp till 20 år) som medresenär. Eftersom regeln avser egna barn så tillåts inte barnbarn med flera att följa med.

Tillståndshavaren ska vara vårdnadshavare till barnet eller så ska barnet vara folkbokförd på samma adress som tillståndshavaren. Det finns inte någon begränsning i antal egna barn, men tillsammans med eventuell ledsagare måste de få plats i samma fordon som tillståndshavaren själv reser i.

2.14 Ledsagare

Tillståndshavare som på grund av funktionsnedsättning behöver hjälp, utöver den service föraren kan ge, för att kunna genomföra resor med servicefordon kan enligt lagen om färdtjänst ansöka om tillstånd för ledsagare. Behovet av ledsagare måste vara knutet till själva resan i servicefordonet och inte till exempelvis vistelsen på resmålet.

Ledsagaren måste vara över 18 år. Ledsagaren måste stiga på och av på samma plats som tillståndshavaren. Ledsagaren ska vara med som stöd och hjälp under hela resan, samt till och från fordonet. Även den som har ett färdtjänsttillstånd kan, i de fall det är möjligt, själv vara ledsagare för en annan färdtjänstberättigad person. Ledsagaren har inte rätt att ta med egna barn.

Ledsagaren har rätt att ta med sig bagage (se avsnitt bagage), men får inte begära service av föraren. Huvudregel är att ledsagare inte får ha med eget hjälpmedel, vid behov kan undantag medges, detta efter kontakt med färdtjänstutredare. Ledsagarens behov får aldrig innebära att ett annat fordon

rekvireras än det som tillståndshavaren själv behöver färdas i. En ledsagare har inte heller rätt att kräva en viss placering i fordonet.

Ledsagare får inte ta med sig sällskapsdjur.

Att tillståndshavaren har ledsagare beviljad genom annan lagstiftning berättigar inte per automatik till ledsagare i färdtjänst.

Personer med rätt till ledsagare måste själva ordna med ledsagare.

Om tillståndshavaren på grund av funktionsnedsättning inte kan genomföra en resa med enbart en ledsagare kan tillstånd för ytterligare en ledsagare beviljas efter ansökan.

Barn under 12 år med tillstånd för färdtjänst behöver inte ansöka om tillstånd för en ledsagare, de har alltid rätt att ta med en ledsagare.

Beställningscentralen ska informeras om eventuell ledsagare vid beställningen av resan.

2.15 Tvingande ledsagare

Om tillståndshavaren av olika omständigheter inte klarar av att resa utan att exempelvis störa föraren, hota eller vara utåtagerande i bilen kan beslut fattas om en eller två tvingande ledsagare för att resan ska kunna genomföras. Den enskilde behöver själv ordnar med ledsagare, som åker med utan avgift.

2.16 Barnsäkerhetsutrustning

Bilbarnstol ska användas om det krävs med hänsyn till barnets ålder. I alla serviceresefordon finns 1 bälteskudde för barn mellan 4–12 år tillgänglig.

Bilbarnstol för barn mellan 0–9 månader, så kallat babyskydd, och bilbarnstol för barn mellan 9 månader och 4 år kan bokas via Beställningscentralen. Med hänsyn till den extra tid det kan ta att hämta en bilbarnstol måste en större ändring av önskad restid accepteras. Bokning av resa där bilbarnstol behövs bör göras senast dagen innan resan.

2.17 Att resa i rullstol

Rullstolar är i första hand utformade för tillståndshavarens individuella behov och inte för att fungera som sittplats i serviceresefordon.

För att rullstolen ska kunna fungera som sittplats måste:

- rullstolen ha fyra markerade fästpunkter för att kunna spännas fast i fordonet
- tillståndshavaren kunna använda trepunktsbälte
- huvudströmbrytaren vara avstängd på elrullstolar
- rullstolens parkeringsbroms alltid vara tillslagen
- rullstolen vara krocktestad.

Tillståndshavaren ansvarar för att rullstolen är hel och säker. Rullstolen ska kunna köras på serviceresefordonet med hjälp av 1 förare.

Tillståndshavaren har ansvar för att rullstolen är lämplig att användas som sittplats vid transport i serviceresefordon. Serviceresefordon är godkända för rullstolar för universellt- och utökat bruk enligt Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om bilar och släpvagnar.

Tillståndshavaren har inte rätt att sitta kvar i elrullstol med styre under färd då denna typ av stol inte ger tillståndshavaren tillräckligt stöd och inte är tillräckligt stabil utifrån trafiksäkerhet. Styret utgör en

direkt fara vid hastig inbromsning. Tillståndshavare med elrullstol ansvarar själv för att köra på och av fordonet.

2.18 Liggande transport

Den som endast kan genomföra en resa liggandes kan få ett tillstånd till färdtjänst som medger liggande transport.

2.19 Djur

2.19.1 Assistanshund

Med assistanshund menas examinerad ledarhund, servicehund, alarmerande servicehund och signalhund samt de hundar som är under utbildning för detsamma. Dessa hundar identifieras genom vit sele eller för service- och signalhundar giltigt tjänstetäcke med tillhörande fotolegitimation.

Tillståndshavare som är legitimerad för assistanshund i serviceresa får ta med denna utan extra kostnad. Intyg behöver lämnas in till Färdtjänstenheten så att notering om assistanshund kan göras i färdtjänsttillståndet.

Tillståndshavaren ansvarar för att Djurskyddsförordning (1988:539) följs samt att eventuella andra föreskrifter från Jordbruksverket följs.

2.19.2 Sällskapsdjur

Vid färdtjänstresa får sällskapsdjur medfölja. Djur får inte färdas lösa i fordonet. För alla resor där djur medtas ansvarar tillståndshavaren för att djuret transporteras på ett säkert sätt med hjälp av transportbur och säkerhetssele.

Tillståndshavaren ansvarar själv för att se till så att djuret placeras på ett trafiksäkert sätt i fordonet enligt förarens anvisningar. Föraren ska inte hantera djuret.

Det är tillståndshavarens skyldighet att ta med transportbur eller säkerhetssele. Tillståndshavaren ansvarar för djuret under resan. Det innebär att tillståndshavaren kan bli ersättningsskyldig om djuret skadar något under resan.

I de fall djuren transporteras med säkerhetssele i säte ska tillståndshavaren medföra en filt, för djuret att sitta på.

Tillståndshavaren ansvarar för att Djurskyddsförordning (1988:539) följs samt att eventuella andra föreskrifter från Jordbruksverket följs. *Om ovanstående regler inte följs kan tillståndshavaren nekas att medta djur vid resa.*

Beställningscentralen ska i samband med beställning av resa informeras om att assistanshund eller sällskapsdjur följer med på resan. Samordning sker då inte med andra resenärer/tillståndshavare.

För sällskapsdjur betalas en avgift per sällskapsdjur, som motsvarar egenavgift för vuxen tillståndshavare i färdtjänst.

3 Resor till/från arbete, studier och förtroendeuppdrag

För att de som reser med färdtjänst till/från arbete och studier inte ska drabbas av oskäligt höga resekostnader finns möjlighet att ansöka om ett periodkort i färdtjänsten. Någon skyldighet att tillhandahålla ett periodkort finns inte i lagen utan regleras enbart i regelverket. Man kan inte få färdtjänst och därmed inte periodkort för resor som helt eller delvis bekostas av stat, region eller kommun som exempelvis sjukresor, skolskjutsar eller resor i samband med arbetslivsinriktad

rehabilitering. Resor i tjänsten kan inte göras på periodkortet, dessa resor ska bekostas av arbetsgivaren. Resor på periodkort kan bara göras mellan tillståndshavarens bostad och arbetsplats/skola.

3.1 Vem kan få tillstånd till periodkort

Följande kriterier ska vara uppfyllda för att få köpa periodkort i färdtjänst:

- Tillstånd till färdtjänst.
- Till/från arbete. Ett anställningsförhållande ska finnas, tillståndshavaren är anställd och får lön eller har ett eget företag som dit resorna går, intyg från arbetsgivare.
- Till/från studier. Gäller utbildningar som ger rätt till statligt studiestöd, Försäkringskassans förlängda barnbidrag eller SFI, intyg från studieverksamheten.
- Till/från förtroendeuppdrag. Gäller till exempel politiska uppdrag, i de fall de inte finns möjlighet till reseersättning från annan del av samhället. Styrks med protokollsutdrag.

3.2 Ansökan

Ansökan om periodkort ska göras minst 14 dagar före avsedd månad. Ansökan görs hos Färdtjänstenheten, Region Örebro län.

3.3 Reserelation

Tillståndshavaren får resa till/från sitt arbete, studier eller förtroendeuppdrag. Färdtjänst får inte användas i arbetet eller under studieverksamheten, sådana resor ska bekostas av respektive verksamhet med undantag av praktikperiod under studier.

3.4 Taxa/avgift för periodkort

Den som beviljats periodkort blir fakturerad i förskott. Avgiften följer Länstrafikens periodkortstaxa för motsvarande reserelation.

Uppehåll av debitering av arbetsresor sker vid minst 4 veckors frånvaro. Tillståndshavaren ansvarar för att meddela Region Örebro län om eventuella uppehåll.

3.5 Resor i allmän kollektivtrafik

Den som har beviljats periodkort har möjlighet att få ett busskort som gäller i den allmänna kollektivtrafiken.

3.6 Återkallelse av tillstånd

Tillstånd till periodkort kan återkallas om förutsättningarna för tillstånd inte längre finns.

4 Kommunresa

För den som inte har färdtjänsttillstånd, kan så kallad kommunresa genomföras för resor mellan folkbokföringsadressen och kommunal vårdinrättning och vice versa eller resa från kommunal vårdinrättning och sjukvård och vice versa. Dessa resor kan enbart bokas i enstaka fall i avvaktan på att en ansökan om färdtjänst utreds. En kommunresa kan bara göras inom den kommun som resenären är folkbokförd i. Resorna utförs som andra färdtjänstresor, de kan ske både med vanlig personbil eller

med specialfordon, beroende på resenärens behov. Bokning av kommunresa sker genom kontakt med Beställningscentralen och bör ske senast 2 dagar innan önskad resa. Bokning kan bara göras av personal på kommunen. Samma egenavgift tillämpas som för färdtjänstresa.

5 Resor i annan kommun utanför länet

Vid tillfällig vistelse i annan kommun, utanför Örebro län, har tillståndshavare rätt att resa med färdtjänst i annan kommun, så kallad RIAK.

Antalet resor är begränsade till 24 enkelresor under en 12-månadersperiod. Antalet resor kan vid särskilda fall utökas, vilket bedöms vid individuell prövning av Färdtjänstenheten. Resan kan enbart ske inom en kommun.

För dessa resor gäller besökskommunens regler för avgifter. Bokning av resa i annan kommun görs av tillståndshavaren själv.

Tillståndshavaren måste beställa biljetter/betalningsåtagande via Färdtjänstenheten. Detta ska ske minst 14 dagar innan avresedagen.

Om egenavgift inte betalas av tillståndshavaren, i samband med resa, betalas 20 procent av resans faktiska pris, dock minst en avgift motsvarande den lägsta aktuella egenavgiften för färdtjänstresa i Örebro län.

I de fall då resan betalats i bil ska kvitton avseende resan skickas in till Färdtjänstenheten. Kvitton måste ha inkommit senast 1 år efter att resan genomfördes för att ersättning ska kunna fås.

Den som har skulder till Serviceresor kan inte få betalningsåtagande förrän alla skulder är reglerade.

Bärhjälp och trappklättrare erbjuds inte vid resa i annan kommun.

6 Ändrade förutsättningar

6.1 Behov av färdtjänst har upphört/adressändring /flytt från länet

Då behov av färdtjänst inte längre föreligger, eller om adressen ändras, så ska detta meddelas till Region Örebro län.

Vid flytt till annat län upphör färdtjänsttillståndet. Tillståndshavare som flyttar ifrån länet kan dock få hjälp med resor i sin nya hemkommun under sex veckor, detta för att ge personen skälig tid att få sin ansökan om färdtjänst handlagd i den nya hemkommunen. Tillståndshavaren kan få 12 enkelresor med möjlighet till ytterligare 12 enkelresor. Detta gäller oavsett hur många resor tillståndshavaren gjort i annan kommun under pågående 12-månaders period.

6.2 Uppföljning av tillstånd

Uppföljning och omprövning av beviljade tillstånd får göras. Det kan vara aktuellt till exempel vid utveckling och förändring av kollektivtrafiken som medför ökad tillgänglighet för tillståndshavaren eller om det framkommit förändringar gällande tillståndshavarens hälsotillstånd. Vid beslut om tillsvidaretillstånd kan också uppföljningar ske utan indikation om förändring från tillståndshavare eller annan.

Om tillståndshavarens hälsotillstånd ändras ska denne meddela Färdtjänstenheten detta då det kan påverka rätten till färdtjänst. Likaså om tillståndshavaren får nytt hjälpmedel. Framkommer det

information om förändringar i tillståndshavarens hälsotillstånd, från tillståndshavaren själv eller någon annan, bör ställning tas till om uppföljning av rätten till färdtjänst ska göras.

7 Allmänna ordningsföreskrifter

Tillståndshavaren är skyldig att följa bestämmelserna i Ordningslagen (1993:1617) och från tid till annan tillämplig lagstiftning. Tillståndshavaren är skyldig att följa förarens anvisningar och tillsägelser. En tillståndshavare som inte rättar sig efter detta riskerar att bli avvisad från fordonet och därmed förlora rätten till att åka vid detta tillfälle.

En tillståndshavare som är berusad/påverkad eller som uppträder på ett sådant sätt att det kan misstänkas att tillståndshavaren kommer att störa ordningen eller på annat sätt äventyra säkerheten i trafiken, kan nekas påstigning.

Tillståndshavaren kan på grund av sanitära skäl nekas påstigning. Det är föraren som i dessa fall avgör vad som utgör sådana sanitära skäl att resan ska nekas.

Tillståndshavaren har rätt att ta med sig hjälpmedel i enlighet med gällande regelverk.

Exklusive hjälpmedel har tillståndshavaren rätt att ta med sig två väskor/kollin (se avsnitt bagage). Som bagage får inte medföras farligt gods, såsom skjutvapen, explosiva och brandfarliga föremål och vätskor samt giftiga och frätande ämnen med mera eller andra föremål som kan medföra besvär eller obehag för andra resenärer/tillståndshavare eller som kan förorsaka skada.

Syrgas får tas med på resa med Serviceresefordon, dock maximalt 6 gasflaskor på högst 1 liter vardera.

8 Återkallelse av färdtjänsttillstånd

Färdtjänsttillstånd kan återkallas enligt 12 § lag om färdtjänst om förutsättningarna för tillståndet inte längre finns, exempelvis om tillståndshavarens funktionsförmåga har förbättrats eller om den allmänna kollektivtrafiken anpassats sedan färdtjänsttillståndet beviljades så att tillståndshavaren kan resa med allmänna kommunikationer.

Färdtjänsttillstånd kan även återkallas enligt 12 § lag om färdtjänst om tillståndshavaren gjort sig skyldig till allvarliga och upprepade överträdelser av de föreskrifter och villkor som gäller för färdtjänsttillståndet.

I det fall en tillståndshavare eller dennes ledsagare/medresenär på något sätt inverkar negativt på förarnas arbetsmiljö bör tillståndshavaren först informeras om bristen, beteendet eller liknande och ges möjlighet till förbättring. Möjligheten till att nyttja rätten till färdtjänst kan sedan komma att begränsas i det fall tillståndshavare fortsatt inverkar negativt på förarnas arbetsmiljö.

Den som vid upprepade tillfällen på något sätt misskött sig vid bokning av resa kan hänvisas till specifika bokningssätt.

- Återkallelse av färdtjänsttillstånd kan ske vid upprepade och/eller stort antal inte avbokade eller inte genomförda beställda resor.
- Återkallelse av färdtjänsttillstånd kan ske om tillståndshavaren gör sig skyldig till allvarlig och upprepad trakasserande behandling, fysiskt angrepp och/eller hotfullhet mot andra resenärer/tillståndshavare, samt Region Örebro läns personal och deras underentreprenörer. Detta innefattar exempelvis utredare, beställningsmottagare, trafikledare, förare och personal på kundtjänst.

- Återkallelse av färdtjänsttillstånd kan ske om tillståndshavaren uppvisar ett upprepat beteende som äventyrar säkerheten i servicefordonet.
- Återkallelse av färdtjänsttillstånd kan ske om tillståndshavaren vid upprepade tillfällen varit drog- eller alkoholpåverkad under resan i den omfattningen att det äventyrat säkerheten i samband med färdtjänstresan.
- Återkallelse av färdtjänsttillstånd kan ske vid allvarliga och upprepade överträdelser av Region Örebro län färdtjänsts regelverk, samt allvarliga och upprepade överträdelser av de anvisningar och tillsägelser som Region Örebro läns personal och underentreprenörer meddelar utifrån Region Örebro läns regelverk för färdtjänst.
- Region Örebro läns färdtjänst förbehåller sig rätten att återkalla en tillståndshavares färdtjänsttillstånd om tillståndshavaren under resa och/eller i samband med resa dömts för brottslig handling enligt brottsbalken (1962:700).
- Om tillståndshavarens medresenär/ledsagare gör sig skyldig till överträdelser av Region Örebro län färdtjänsts regelverk kan tillståndshavaren meddelas förbud att medföra denna medresenär/ledsagare under resor.

Ett beslut om återkallelse eller ett beslut om ändring av föreskrifter och villkor som innebär inskränkning, ska inte verkställas förrän det vunnit laga kraft.

8.1 Tvingande ledsagare

Ett grundläggande villkor för färdtjänst är att den enskilde vid utnyttjandet av förmånen inte agerar på ett sådant vis som innebär risker för trafiksäkerheten. Utifrån detta kan det med stöd av 12 § lag om färdtjänst finnas grund för återkallelse av färdtjänsttillståndet. Vid sådant förhållande kan i stället ett beslut fattas om att villkora tillståndet med krav om att ledsagare ska medfölja vid resorna. En inskränkning som exempelvis villkorad ledsagare är endast aktuell om överträdelsen är så pass allvarlig att bedömningen är att dra in tillståndet enligt 12 §.

9 Överklagande av färdtjänstbeslut

Beslut enligt 6-10 §§ och 12 § färdtjänstlagen får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Enligt 23 § förvaltningslagen ska ett beslut överklagas skriftligt. I skrivelsen ska klagande ange vilket beslut som överklagas och den ändring i beslutet som han eller hon begär.

9.1 Verkställighet av dom

Dom från rättslig instans vinner laga kraft efter tre veckor, då tiden för rätten att överklaga har passerat. I dom där rätten bifaller den enskildes överklagan och Region Örebro län inte avser att överklaga, verkställs beslutet så snart som möjligt. I ärenden där Region Örebro län överklagar beslutet till högre instans verkställs inte rättens dom förrän den högre domstolen fattat beslut.

10 Oförutsedda händelser

Vid exceptionella händelser som inte går att råda över, exempelvis pandemi eller liknande stor händelse med stor påverkan på samhället, kan regelverket tillfälligt ändras. Detta genom exempelvis begränsningar av rätten att medta medresenär, vilka platser som finns tillgängliga i fordonen eller liknande.